

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Version 4	Antal sidor 3
Dokumentägare Anna Skogstam Smittskyddsläkare	Fastställare Anna Skogstam Smittskyddsläkare	Giltig fr.o.m. 2022-05-27	Giltig t.o.m. 2024-05-26

Apkoppor (monkeypox)

Gäller för: Hälso- och sjukvård

Tillämpa basala hygienrutiner

Sjukdomen

Apkoppor (engelska monkeypox) är en sällsynt, sporadisk zoonos, det vill säga en sjukdom som kan överföras mellan djur och människa. Den förekommer naturligt i Central- och västafrika, där infektionen finns hos vilda apor, men det är sannolikt olika gnagare som är reservoar för viruset. Fall av apkoppor som diagnostiseras utanför Afrika är ovanligt, men förekommer.

Under maj 2022 har flera länder i Europa och Nordamerika rapporterat fall bland män som har sex med män och smittan bedöms i dessa fall vara sexuellt överförd.

Sjukdomsbilden vid infektion med apkoppor ger ofta upphov till utslag, sår och blåsor. Blåsorna kan spridas till bålen, armar, ben, händer, fötter och ansikte. Symtom kan även innefatta feber och svullna lymfkörtlar. Vid sexuellt överförd smitta kan blåsor på könsorganen, munnen och runt analöppningen uppstå.

De nu aktuella fallen med smittspridning i Europa och Nordamerika har inte en typiskt klinisk bild, utan ter sig mildare med blåsor anogenitalt samt lymfkörtelförstoring i ljumskarna och låggradig feber.

Inkubationstiden är vanligtvis 6-13 dagar men kan variera mellan 5 och 21 dagar. Specifik behandling mot apkoppor saknas. Sjukdomen är i de flesta fall självläkande inom 2-4 veckor med mild till måttlig sjukdomsbild.

Smittsamhet och smittvägar

Kunskapen om hur sjukdomen sprids är ofullständig.

Kontakt med infekterade djur är den vanligaste smittvägen men det finns också fall där sjukdomen spridits mellan människor. I första hand är det en dropp- och kontaktsmitta. Smittan kan vara sexuellt överförd.

Diagnostik

Diagnosen misstänks utifrån epidemiologi och klinisk bild. Den verifieras genom molekylärbiologisk påvisning av virusets arvsmassa (PCR) och elektronmikroskopi. Analyserna utförs på Folkhälsomyndigheten. Vid misstanke om apkoppor ska Folkhälsomyndigheten kontaktas före provtagning på 010-205 24 00 (knappval görs för Klinisk mikrobiolog i beredskap).

Placering – öppenvård

- Patient med misstanke om apkoppor ska hänvisas direkt in på mottagningsrum, i första hand isoleringsrum med sluss och undertryck. Om isoleringsrum med undertryck inte finns att tillgå, tas patienten in på isoleringsrum med sluss.
- Patienten ska inte vistas i allmänna utrymmen och väntrum.
- Patienter med milda symtom som inte behöver sjukhusvård kan återgå till hemmet i väntan på provsvar och/eller bedömning på STI-mottagningen eller infektionsmottagningen. I hemmet ska personen minimera fysisk kontakt med andra och hålla avstånd till andra i hushållet inklusive till sällskapsdjur. Personen ska inte dela toalett med andra i hushållet.

Placering – slutenvård

- Patient med apkoppor ska vårdas i isoleringsrum med sluss och undertryck.
- Om isoleringsrum med undertryck inte finns att tillgå, ska patienten vårdas på isoleringsrum med sluss.
- Patienten får inte röra sig i sjukhusets lokaler.

Personal

Ska använda skyddsutrustning i vådrummet inkl. hantering av tvätt, avfall och vid städning i vådrummet.

- Långärmat plastförkläde eller skyddsrock
- Handskar
- Andningsskydd (FFP2 eller FFP3)
- Visir eller skyddsglasögon.

Exponerad personal (ej använt skyddsutrustning enligt ovan) kan arbeta men bör kontrollera kroppstemperatur två (2) gånger dagligen samt vara observanta på symtom som feber och hudutslag/blåsor.

Undersökning på annan enhet

Vid undersökning eller behandling på annan avdelning/mottagning, ta kontakt i förväg så att patienten kan gå direkt in på undersökningsrummet.

Transport

Transport inom sjukhus

- Transport inom sjukhuset ska om möjligt undvikas.
- Undersökningar och behandling ska, om medicinskt möjligt, utföras i vådrummet. Om detta inte är möjligt t.ex. vid behov av akut operation, ska mottagande enhet informeras i god tid innan patienten skickas.
- Om transport inom sjukhus måste ske, ska transportväg och tidpunkt planeras för att minska risken för kontakt med andra patienter, personal och besökare.
- Transporten ska ske i plan 1 enligt principen "kortast och snabbast" väg och om möjligt bör man se till att så få personer som möjligt befinner sig längs transportvägen i samband med transporten.
- Vårdpersonal ska alltid medfölja transporten.
- Transporterande personal ska använda långärmat plastförkläde, handskar, andningsskydd och visir/skyddsglasögon.

Transport mellan vårdinrättningar

- Vid transport mellan vårdinrättningar ska egen bil alternativt ambulans användas.
- Taxi eller allmänna transportmedel ska inte användas.
- Vid ambulanstransport ska personalen i vårdhytten använda långärmat plastförkläde, handskar, andningsskydd och visir/skyddsglasögon och luckan till förarhytten ska vara stängd.

Besökande

Besök ska undvikas. Eventuella besökare ska

- informeras om risken för smitta.
- använda andningsskydd.
- tillämpa god handhygien med tvål och vatten alternativt handsprit.
- hålla avstånd till patienten och avrådas från fysisk kontakt med patienten.
- inte sitta/vistas i patientens säng.

Disk

Disk ska ställas direkt i matvagn eller diskmaskin.

Tvätt

Hanteras som smittförande tvätt.

Använd skyddsutrustning (se rubriken Personal).

Avfall

Hanteras som smittförande avfall.

Använd skyddsutrustning (se rubriken Personal).

Städning

Använd skyddsutrustning (se rubriken Personal).

Daglig städning

- Kontaktytor i patientens rum och toalett torkas dagligen med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid (Des +45 eller Des +72).
- Golv städas med rengöringsmedel enligt normal rutin.
- Medicinteknisk utrustning avtorkas med Des +45 eller enligt tillverkarens anvisning.
- Desinfektera städutrustningen.

Slutstädning (gäller även städ efter besök i mottagningsrum)

- Golv: Actichlor Plus.
- Kontaktytor, toalett och övriga ytor: desinfektionsduk klor Wetwipe alternativt Actichlor Plus.
- Rengör och desinfektera all utrustning som använts.
- Medicinteknisk utrustning som inte tål klor avtorkas med Des +45 eller enligt tillverkarens anvisningar.
- Desinfektera städutrustningen.
- Oanvänt material för engångsbruk kasseras.

För mer information om apkoppor, se [Smittskydd Värmlands webbplats](#).

Dokumentet är utarbetat av: Anna Skogstam